

Vesna MUHVIĆ-DIMANOVSKI
Zavod za lingvistiku Filozofskoga fakulteta, Zagreb

MJESTO POSUĐENICA U JEDNOJEZIČNIM RJEČNICIMA

Svaki jednojezični rječnik osim izvornih domaćih riječi sadrži i veći ili manji broj riječi stranoga podrijetla. Pitanje koje se nameće jest u kojoj će mjeri takve riječi ući u jednojezični rječnik i po kojim kriterijima. Najčešći kriteriji koji se primjenjuju u leksikografskoj praksi su učestalost, te stupanj fonološke i/ili morfološke prilagodbe. Strojnom obradom tekstova omogućen je mnogo brži i potpuniji pristup građi pa je stvaranje korpusa za rječnik danas bitno drukčije od nekadašnjeg, u velikoj mjeri subjektivnoga, posla koji je autoru ostavljao mnogo prostora za osobne procjene o tome što treba ući u rječnik, a što ne.

1. Kad govorimo o jednojezičnim rječnicima mislimo na rječnike koji — bez obzira na opseg — obuhvaćaju riječi jednoga jezika. Svima nam je, međutim, poznato da se u jednojezičnim rječnicima nalazi i velik broj riječi stranoga podrijetla, i to čak u onim jezicima koji se mogu pohvaliti visokim stupnjem purizma. Pretežno su to one riječi koje su već davno ušle u jezik pa se više i ne prepoznaju kao strane, zatim riječi koje su u cijelosti prilagođene domaćem (fonološkom i/ili morfološkom) sustavu ili pak riječi koje ubrajamo u tzv. internacionalizme i koje su sastavni dio leksika raznih europskih jezika.

Ako u jednojezičnom rječniku ponajprije očekujemo domaće riječi nekoga jezika, postavlja se pitanje u kojemu će opsegu u takav rječnik ući riječi stranoga podrijetla te prema kojim kriterijima.

Pri tom se, dakako, javljaju neka opća pitanja kategorizacije riječi stranoga podrijetla: što je strana riječ a što posuđenica, kad strana riječ postaje posuđenicom itd. Napokon, treba odrediti i definiciju domaće riječi te vidjeti u kojoj je mjeri granica između tih kategorija fleksibilna, koje su prednosti — i jesu li uopće relevantne — dijakronijskoga, a koje sinkronijskoga pristupa u određivanju tih skupina.

2. Najčešći kriterij podjele cjelokupnoga leksika nekoga jezika jest upravo kriterij podrijetla, koji leksik dijeli u dvije velike skupine: na tzv. *naslijeđene riječi* s jedne strane te *posuđenice i strane riječi* s druge.

U prvu se skupinu ubrajaju sve one riječi koje se etimološki mogu izvesti u izravnoj liniji razvoja pojedinoga jezika, dok drugu skupinu karakterizira činjenica da su te riječi jednom — u bližoj ili daljoj prošlosti — preuzete iz nekog drugog jezika. Načelno su ovdje irelevantni čimbenici kao što je vrijeme posuđivanja, stupanj integracije na različitim razinama i sl.

Naslijeđene riječi Simeon (1969:885) definira ovako: to je »naziv za riječi koje su nastale kao rezultat nesmetanog razvitka te se u historijskoj gramatici smatraju za izravno naslijeđene, sačuvane usmenom predajom naroda, a suprotne su učenim ili znanstvenim riječima te tuđicama i posuđenicama, a s druge strane pučkim ili prostonorodnim riječima koje su prave narodne i općenarodne.«

U njemačkome se takve riječi zovu *Erbwörter*, u švedskom *arvord* (dakle, sadrže element 'naslijeđen', za razliku od francuskoga ili engleskoga termina) i manje ili više definirane su na isti način.

Razlike se, međutim, javljaju u određivanju kategorije stranih riječi i posuđenica. Gradacija — što se prilagodbe tiče — prije svega nije u svih autora jednaka, a osim toga od jezika do jezika razlikuje se i opseg što ga svaka od navedenih kategorija obuhvaća.

Tako se npr. u njemačkom i latinizmi uz galicizme i romanizme ubrajaju u kategoriju *Fremdwörter* jer nisu germanskoga podrijetla. U francuskom, naprotiv, latinizmi su tzv. *mots savants* a ne *mots étrangers*; u talijanskom se takve riječi tretiraju kao *parole dotte* a ne *parole straniere*, dok se u ruskom karakter takvih riječi ističe terminom *интернационализм* ili *европеизм* (Kirkness, 1990:1168). Sličan postupak primjenjuje Anić u svom Rječniku gdje skraćenicom *evr.* označuje evropeizam, odnosno »riječ više evropskih jezika prilagođenu svakome od njih«.

Strana riječ, dakle, nije a priori strana riječ ako se promatra iz europske perspektive — zbog toga i ne čudi što su tako različiti pristupi njezinoj leksikografskoj obradi.

3. Odabir građe koja će ući u neki (jednojezični) rječnik vrlo često počiva na dosta subjektivnim procjenama autora koji će dijelom uzeti u obzir različita ranija izdanja i autore, a dijelom nastojati obogatiti svoj rječnik novim riječima — domaćim neologizmima, ali i posuđenicama. Pri odabiru ovih potonjih autori se najčešće služe stanovitim kriterijima koji donekle mogu pomoći u odluci koju posuđenicu valja uvrstiti a koju ne, premda ti kriteriji nisu uvijek sasvim pouzdani. Tri su kriterija nedvojbeno vrlo važna: kriterij učestalosti, kriterij fonološke prilagodbe i kriterij morfološke prilagodbe.

Korpusi kakvi se danas dobivaju strojnom obradom tekstova znatno se razlikuju od nekadašnjih koji su nastajali dugogodišnjim ispisivanjem primjera iz (pretežno) književnih djela. Moderni korpusi obuhvaćaju mnogo veće jezične segmente, ne samo jezik lijepo književnosti nego i novinskih, stručno-znanstvenih tekstova, pa i govorni jezik. Stav prema strojnom obradom dobivenom korpusu razlikuje se u pojedinim leksikografima — neki se dosljedno drže zadane građe i smatraju da treba uzeti sve, dok drugi misle da treba unijeti osobni stav i odabrati fond riječi koje će ući u rječnik, a

izbaciti one koje ne treba uvrstiti.¹ Nema dvojbe da će u prvome biti mnogo više stranih riječi i posuđenica, dok će u drugome primjenom ranije navedenih kriterija otpasti (fonološki i morfološki) neprilagođene i manje učestale posuđenice.

4. Da bismo pokazali kako je izbor natuknica koje se obično uvrštavaju u opći jednojezični rječnik vrlo fleksibilan i širok, usporedili smo (nasumce odabrane) podudarne segmente općeg jednojezičnoga rječnika i rječnika stranih riječi (konkretno, na primjerima Anićeva *Rječnika hrvatskoga jezika*² i Klaićeva *Rječnika stranih riječi*³ za hrvatski, te *Deutsches Universal Wörterbuch*⁴ (DUW) i *Fremdwörterbuch*⁵ (FW) – oba u Dudenovoj redakciji – za njemački).

Na str. 95 DUW-a (od *Apperzeption* do *aquarellieren*) obrađena je 81 natuknica – čak 54 od njih nalazi se u potpuno istom obliku (tvorbenom i ortografskom) u FW-u. Znači da ostaje svega 27 lema koje bi trebale biti izvorne njemačke riječi, ni to, međutim, nije sasvim točno jer se u DUW (gotovo u pravilu) navodi nešto veći broj složenica i izvedenica nego u FW, pa se tako npr. osim osnovne natuknice *Appetit*, javljaju i hibridne složenice *Appetithappen*, *Appetitbissen*, *Appetitlosigkeit* itd.

Zanimljivo je poći obrnutim redom pa vidjeti da je od 94 natuknice koje obuhvaća odgovarajući segment FW-a (od *Apperzeption* do *aquarellieren*) veći broj – dakle, već navedenih 54 – uvršteno u DUW, a manji – 40 natuknica – nije. Postavlja se, dakako, pitanje po kojemu su kriteriju tolike posuđenice ušle u opći rječnik njemačkoga jezika i zašto baš te; zašto npr. *Approbation*, a ne *Appropriation* i sl. Sličan je odnos manje više i kod drugih primjera iz DUW-a i FW-a. Tako su na str. 1165–1166 (od *Pomade* do *Popmusiker*) obrađene 92 natuknice, a čak ih se 59 u cijelosti poklapa s natuknicama iz FW-a (od *Pomade* do *Popmusik*, str. 619–620); u DUW-u je naveden i veći broj složenica, npr. s anglicizmom *Pop-* (čak osam više nego u FW-u). Kriteriji prema kojima su te posuđenice uvrštene i ovdje su nejasni osim što se sa sigurnošću može tvrditi da je razlog za navođenje tolikoga broja hibridnih složenica sa *Pop-* učestalost.

Simptomatično je to što se rijetko kad u jednojezičnim rječnicima mogu naći podaci o udjelu riječi stranoga podrijetla – o tome najčešće nema nikakvih podataka, a ako ih ima, vrlo su općeniti i oskudni (usp. Reichmann 1990:1235).

Pogledajmo sada Anićev i Klaićev rječnik: uzmimo (radi bolje usporedbe s njemačkim) str. 10/11 Anićeva rječnika (od *antropozofija* do *arhivar*). Od 77 natuknica čak ih je 74 uvršteno i u Klaićev rječnik, a samo 3 nisu (a i te su posuđenice).

Situacija se, dakako, mijenja tamo gdje velik broj natuknica – složenica i izvedenica – počinje nekim domaćim prefiksom (u njemačkom npr. *auf-*, *aus-* ili *be-*; u hrvatskome npr. *pre-*, *od-* ili *za-*). U takvim slučajevima po nekoliko je stranica

¹ O tome vidi detaljnije u Bratanić 1992, Moguš 1978, i Tadić 1992.

² Anić 1991.

³ Klaić 1978.

⁴ *Deutsches Universal Wörterbuch* 1989.

⁵ *Duden Fremdwörterbuch* 1990.

obuhvaćeno složenim imenicama, pridjevima i glagolima koji se, uvjetno, mogu smatrati domaćima jer su morfološki adaptirani, premda je među njima znatan broj hibridnih složenica koje se — doduše u nešto manjem opsegu — javljaju i u rječnicima stranih riječi.

Ova nam analiza (koja je, dakako, provedena na većem broju rječničkih segmenata o kojima nećemo iscrpnije govoriti jer se bitno ne razlikuju) pokazuje kako je zapravo znatan dio rječnika stranih riječi integralni dio jednojezičnoga rječnika.

Do tako velika preklapanja dolazi dijelom i zbog toga što su rječnici stranih riječi ujedno i rječnici posuđenica, premda se rijetko kad zovu *Rječnik stranih riječi i posuđenica* ili *Fremd- und Lehnwörterbuch*. Klaićev rječnik u izdanju iz 1978. ima podnaslov *Tuđice i posuđenice*, ranija izdanja ga nemaju. A posuđenice su, nedvojbeno, onaj dio leksika nekoga jezika koji zbog svojega podrijetla spada u rječnik stranih riječi, a zbog svoje fonološke i/ili morfološke prilagodbe (a obično i česte uporabe) u opći jednojezični rječnik. To je naročito uočljivo kod starijih posuđenica koje su mahom u cijelosti adaptirane i stoga ne postoji problem ortografske ili morfološke prilagodbe. Kod novijih se posuđenica, s druge strane, taj problem javlja vrlo često: riječ je o tome da je kod nekih posuđenica izvršena morfološka prilagodba pa one po tom kriteriju dakako ulaze u korpus; drugi, fonološki kriterij (obično vezan uz ortografski) nije, međutim, ispunjen. Da li takvu posuđenicu uzeti u obzir ili ne? Uzmimo na primjer anglicizam *interview* koji se u posljednje vrijeme vrlo često javlja upravo u svojem izvornom obliku. Ako je u nominativu, ne vidi se je li morfološki prilagođen ili nije. U ostalim padežima, naravno, to je očito (*interview-a*); pretpostavimo da se u korpusu pojavio samo u izvornoj grafiji i samo u nominativu — u tom ga slučaju možda ne bismo uzeli premda se on može pojaviti i u adaptiranom obliku *intervju*, a tada ima sve uvjete za uvrštavanje u rječnik.

5. Govorili smo o tome kako se u nekim jezicima strane riječi i posuđenice kategoriziraju na drugi način. S obzirom na činjenicu da u francuskom riječi latinskoga podrijetla npr. pripadaju skupini tzv. *mots savants* (koje su, mahom, potpuno prilagođene francuskome sustavu), u francuskoj leksikografskoj tradiciji — možda upravo zbog toga — rječnici stranih riječi nisu česta pojava. Francuzi, međutim, imaju tzv. *Dictionnaires des difficultés* koji onda djelomice pokrivaju i dio stranih riječi i posuđenica. Slično je u britanskoj leksikografskoj praksi u kojoj također nisu uobičajeni rječnici stranih riječi, ali su zato dosta česti *Dictionaries of hard words*. Za tu je vrstu rječnika karakteristično to što se bave tzv. leksičkom periferijom, a to je, naročito za korisnike kojima je stanoviti jezik materinski, ono najbitnije. Takav rječnik trebao bi dati odgovore na pitanja o manje poznatome jer, takve se informacije najčešće i traže. Dakako, u njima će se osim stranih riječi i posuđenica (i to ne onih, da tako kažemo običnih, nego rjeđih, često nepoznatih i obrazovanijem čitatelju) naći i pravopisni, izgovorni, morfološki i sintaktički problemi.⁶

6. Gotovo da i nema jednojezičnih rječnika koji bi sadržavali samo naslijedene

⁶ Vidi Colin 1990:1210.

riječi jer takav rječnik nikako ne bi bio odraz stvarnoga stanja u nekom jeziku. Brojni pokušaji da se takvi rječnici sastave pa čak i objave (naročito često u raznim razdobljima njemačke leksikografije — najeklatantniji je primjer Campeov rječnik s početka 19. stoljeća pod naslovom *Wörterbuch zur Erklärung und Verdeutschung der unserer Sprache aufgedruckten fremden Ausdrücke*) nisu imali uspjeha zbog toga što su — konkretno u Campeovom slučaju — odbacivali ne samo nepotrebne strane riječi nego i već prihvaćene, prilagođene i, zbog nepostojanja odgovarajuće domaće riječi, potrebne posuđenice.⁷

Bez obzira na moguće purističke sklonosti i težnju da rječnik nekoga jezika bude zaista *jednojezičan*, većina autora svjesna je činjenice da strane riječi i posuđenice moraju naći svoje mjesto u rječniku. Toga su bili svjesni autori i urednici hrvatskih rječnika, pa tako Daničić 1878. u *Ogledu* uz Akademijin rječnik piše ovako: »Riječi tudje, iz drugih jezika prešle u nas, takodjer će biti u rječniku jedno za to što se bez mnogih ne može biti, kao što nijedan jezik nije bez njih, a drugo za to što su i one veoma važne ne samo za poznavanje zakona u jeziku nego i za historiju kulture narodne. Kod svake će ... biti napomenuto da je tudja — i ako se može — iz koga je jezika.«⁸

7. I na kraju: u obradi posuđenica i stranih riječi u jednojezičnim se rječnicima može naići na dvije krajnosti — ako je rječnik usmjeren na pretežno domaću građu i temelji se na izraženijem purističkom pristupu, autori ponekad namjerno reduciraju podatke o stranim riječima ne bi li čitatelju sugerirali kako taj dio leksika ima ograničenu uporabnu vrijednost⁹; druga je krajnost da se strane riječi i posuđenice objašnjavaju vrlo opsežno što se opravdava činjenicom da se takve riječi ponašaju drukčije od domaćih u odnosu na cjelokupan jezični sustav, počevši od grafije i izgovora pa do gramatičkih osobina.¹⁰ Dakako, pri takvim se opsežnijim informacijama javljaju često i dosta podrobna etimološka tumačenja što može biti korisno, ali zapravo zadire u domenu jedne druge vrste rječnika. Ako se autor ipak odluči na nešto opširniju obradu naići će na nekoliko osnovnih problema: a) oznaka izvornoga jezika, b) oznake *iz, prema* i sl. ili znak <; c) navođenje prve uporabe; d) primjeri.

a) Što se izvornoga jezika tiče, nije uvijek jednostavno utvrditi koji je to jezik: ponajprije zato što je pri posuđivanju (pogotovo kad se radi o starim posuđenicama) najčešće bio prisutan jezik posrednik¹¹ koji ponekad usmjerava autora na netočne (u najmanju ruku nepotpune) zaključke. Osim toga popis jezika koji mogu doći u obzir vrlo je velik pa se tako kod pojedinih rječnika može naći i preko 200 skraćenica za razne jezike (Duden ih ima 228, dok je kod Anića nabrojeno 24). Nadalje, hoće li

⁷ O Campeovu rječniku opsežnije u Daniels 1979. i Kirkness 1990.

⁸ Dodatak, Materijali o rječniku. Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika, dio XXIII, 1975-1976.

⁹ Usp. Reichmann, 1990:1237.

¹⁰ Vidi Carstensen, 1989:669.

¹¹ Više o jeziku posredniku u Filipović, 1986:190-192.

autor navesti sve jezike koji su utjecali na oblikovanje kakve posuđenice ili samo onaj prvi (a možda i posljednji)?

b) Oznake koje naznačuju pripadnost posuđenice nekom izvornom jeziku vrlo su različite. Neki autori navode samo iz kojega jezika riječ potječe i (sustavno ili samo ponekad) kakav joj je izvorni oblik; takav se podatak najčešće daje u zagradi. Drugi upotrebljavaju oznake kao *prema, iz* ili <, a kod onih riječi kod kojih podrijetlo nije sasvim jasno i gdje postoji stanovita nesigurnost može se javiti i oznaka *vjerojatno*. Poseban su problem pseudoposuđenice koje zapravo nemaju pravog modela u nekom stranom jeziku pa tek treba utvrditi što im je poslužilo kao uzor.

c) Rijetki su rječnici koji navode prvu uporabu posuđenice jer je njezino utvrđivanje vrlo zahtjevan posao za koji je potrebna konzultacija ogromnoga broja izvora. Smatramo da za jednojezični rječnik srednjega opsega takav podatak nije neophodan, pogotovo kad se on eventualno može naći u kakvom drugom leksikografskom priručniku.

d) Primjeri su nedvojbeno veoma korisni jer pokazuju cjelovitu uporabnu vrijednost posuđenice. Najveći je problem, dakako, ograničen prostor, naročito kad je riječ o jednosveščanom rječniku.

Svi preostali postupci negdje su između ovih dvaju krajnjih (dakle, reduciranje podataka : opsežnost podataka), pa o namjeni rječnika i o njegovu opsegu ovisi donekle i metoda kojom će se leksikograf poslužiti u obradi posuđenoga leksika.

Bibliografija

- V. Anić (1991), *Rječnik hrvatskoga jezika*, Novi Liber, Zagreb.
- M. Bratanić (1992), Korpusna lingvistika ili sretan susret. *Radovi Zavoda za slavensku filologiju*, 27, Zagreb, 145-159.
- B. Carstensen (1989), Die Markierung von Entlehnungen im allgemeinen einsprachigen Wörterbuch, *Wörterbücher. Dictionaries. Dictionnaires* [International Encyclopedia of Lexicography], Vol. 1, eds. F. J. Hausmann, O. Reichmann, H. E. Wiegand and L. Zgusta. Walter de Gruyter, Berlin/New York, 668-672.
- J. P. Colin (1990), Le dictionnaire de difficultés, *Wörterbücher. Dictionaries. Dictionnaires* [International Encyclopedia of Lexicography], Vol. 2, eds. F. J. Hausmann, O. Reichmann, H. E. Wiegand and L. Zgusta. Walter de Gruyter, Berlin/New York, 1210-1217.
- K. Daniels (1979), Erfolg und Mißerfolg der Fremdwortverdeutschung, *Fremdwort-Diskussion*, P. Braun, Hrsg., Wilhelm Fink Verlag, München, 145-181.
- Deutsches Universal Wörterbuch* (1989), Dudenverlag, Bibliographisches Institut, Mannheim.
- R. Filipović (1986), *Teorija jezika u kontaktu, Uvod u lingvistiku jezičnih dodira*, JAZU - Školska knjiga, Zagreb.
- F. J. Hausmann (1990), Das Wörterbuch der schweren Wörter, *Wörterbücher. Dictionaries. Dictionnaires* [International Encyclopedia of Lexicography], Vol. 2, eds.

- F. J. Hausmann, O. Reichmann, H. E. Wiegand and L. Zgusta. *Walter de Gruyter*, Berlin/New York, 1206-1210.
- F. J. Hausmann (1990), *Das Internationalismenwörterbuch, Wörterbücher. Dictionnaires. Dictionnaires* [International Encyclopedia of Lexicography], Vol. 2, eds. F. J. Hausmann, O. Reichmann, H. E. Wiegand and L. Zgusta. *Walter de Gruyter*, Berlin/New York, 1179-1184.
- A. Kirkness (1990), *Das Fremdwörterbuch, Wörterbücher. Dictionaries. Dictionnaires* [International Encyclopedia of Lexicography], Vol. 2, eds. F. J. Hausmann, O. Reichmann, H. E. Wiegand and L. Zgusta. *Walter de Gruyter*, Berlin/New York, 1168-1178.
- B. Klaić (1978), *Rječnik stranih riječi*, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb.
- M. Moguš (1978), *O upotrebi totalnih konkordancija pri izradi rječnika*, Institut za jezik i književnost u Sarajevu, Sarajevo, 249-255.
- P. von Polenz (1979), *Fremdwort und Lehnwort sprachwissenschaftlich betrachtet, Fremdwort-Diskussion*, P. Braun, Hrsg., Wilhelm Fink Verlag, München, 9-31.
- O. Reichmann (1990), *Erbwortbezogene Wörterbücher im Deutschen, Wörterbücher. Dictionaries. Dictionnaires* [International Encyclopedia of Lexicography], Vol. 2, eds. F. J. Hausmann, O. Reichmann, H. E. Wiegand and L. Zgusta. *Walter de Gruyter*, Berlin/New York, 1231-1241.
- G. Schank (1979), *Vorschlag zur Erarbeitung einer operationalen Fremdwortdefinition, Fremdwort-Diskussion*, P. Braun, Hrsg., Wilhelm Fink Verlag, München, 32-58.
- R. Simeon (1969), *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva*, I i II dio, Matica hrvatska, Zagreb, 885.
- M. Tadić (1992), *Od korpusa do čestotnoga rječnika hrvatskoga književnog jezika, Radovi Zavoda za slavensku filologiju*, 27, Zagreb, 169-178.

FREMDWÖRTER IN EINSPRACHIGEN WÖRTERBÜCHERN

Zusammenfassung

Wenn man über einsprachige Wörterbücher spricht, denkt man an Wörterbücher, die — ohne Rücksicht auf den Umfang — Wörter *einer* Sprache umfassen. Es ist jedoch bekannt, daß man in einsprachigen Wörterbüchern auch unzählige Fremdwörter finden kann, und zwar auch in denjenigen Sprachen, die eine ausgeprägte puristische Tradition haben. Es sind vor allem Wörter, die schon längst in die Sprache aufgenommen worden sind und eigentlich nicht mehr als fremd empfunden werden; ebenso Wörter, die völlig dem einheimischen (phonologischen und/oder morphologischen) System angepasst worden sind, oder Wörter, die man als sgn. Internationalismen bezeichnet und die regelmäßig in Wörterbüchern verschiedener Sprachen vorkommen.

Falls in einem einsprachigen Wörterbuch vor allem einheimische Wörter erwartet werden, stellt sich die Frage, in welchem Umfang in so einem Wörterbuch Wörter fremder Herkunft erscheinen sollen und nach welchen Kriterien.

Dabei stellen sich einige generelle Fragen der Kategorisierung: was ist ein

Fremdwort und was ein Lehnwort, in welchem Maße ist die Grenze zwischen diesen zwei Kategorien flexibel, was für Vorteile hat eine synchronische und was eine diachronische Einstellung in der Determinierung dieser Kategorien usw.

Was es die Auswahl des Materials betrifft, ist es wichtig Informationen über den Korpus zu haben: der Korpus ist ohne Zweifel der Grund auf dem jedes lexikographische Unternehmen liegt. In der letzten Zeit unterscheidet sich diese Arbeit in mancher Hinsicht von der früheren, die in großem Maße auf einer ziemlich subjektiven Einstellung begründet war, die dem Verfasser des Wörterbuches viel Raum für eigene Bewertungen über die Auswahl des Wortschatzes hinterließ. Die Erscheinung von elektronischen Rechenanlagen ermöglicht heute eine viel schnellere und vollkommene Bearbeitung von linguistischen Daten.

Letztlich ist es auch interessant zu sehen, was für Verfahren in der Behandlung von Wörtern fremder Herkunft in einsprachigen Wörterbüchern vorkommen: wir meinen dabei die Orthographie, die Aussprache, grammatische Angaben, etymologische Daten, Belege usw.